

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/199/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1615202759
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Adela Unčovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1615202759.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Adely Unčovskej a členov senátu JUDr. Mariany Harvancovej a JUDr. Blanky Podmajerskej, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova č. 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: E. P., F. XX.XX.XXXX, T. U. XX/XX, XXX XX W. R., o zaplatenie 3 956,03 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 8.11.2018, č.k. 5C/450/2015-43, jednomyseľne takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému sa proti žalobcovi **n e p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3 956,03 eur s úrokom z omeškania 8 % ročne zo sumy 3 956,03 eur od 25.04.2013 do zaplatenia(výrok I), v prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietol (výrok II) a priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktoré vydá súdny tajomník (výrok III).

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ust. § 53 ods. 9, § 514 ods. 1,2, § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1,2, § 504 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 1 ods. 1, § 2 písm. d), § 9 ods. 1,2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) a vecne tým, že mal v konaní za preukázané, že žalobca a žalovaný uzavreli dňa 24.09.2012 Úverovú zmluvu č. XXXX (ďalej len „úverová zmluva“), na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky formou splátkového bezúčelového úveru za podmienok uvedených v zmluve a všeobecných obchodných podmienkach, a to vo výške 4 000 eur, s fixnou úrokovou sadzbou 17,90 % ročne do splatnosti úveru, výškou anuitnej mesačnej splátky 84,49 eur, s konečnou splatnosťou úveru k 25.09.2019. Súd prvej inštancie skúmajúc obsahové náležitosti úverovej zmluvy zistil, že zmluva obsahuje všetky podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 1,2 zákona o spotrebiteľských úveroch, účinného v dobe uzatvorenia úverovej zmluvy. Žalobca po tom, čo žalovaný bol v omeškani so splátkami pristúpil listom zo dňa 02.04.2013 k zosplateniu celého úveru a vyzval žalovaného k zaplateniu dlhu v lehote do 24.04.2013. Vzhľadom k uvedenému súd prvej inštancie posúdil žalobu žalobcu v časti o zaplatenie neuhradenej časť úverovej istiny v sume 3 956,03 eur ako dôvodnú.

3. V časti uplatňovaného zmluvného úroku vo výške 17,90 % ročne, ktorý si žalobca uplatnil z nezaplatennej istiny 3956,03 eur od 25.04.2013 do zaplatenia, posúdil súd prvej inštancie žalobu žalobcu ako nedôvodnú. Mal za to, že strany sporu si dojednali zmluvný úrok 17,90 % ako fixný do doby splatnosti

úveru, nakoľko však žalobca v zmysle zmluvných dojednaní pristúpil k zosplatneniu celého úveru a jedná sa o plnenie zo spotrebiteľského úveru, žalobcovi zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia nepatrí. Súd prvej inštancie svoje právne závery založil na uznesení ÚS IV. 476/2012 z 18.9.2012, v zmysle ktorého Ústavný súd SR odobril názor odvolacieho a prvoinštančného súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania (R 59/1998, 4Obo 143/1998). Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. ÚS SR v citovanom ustanovení konštatuje, že namietané rozhodnutie nebolo možné považovať za svojvoľné, alebo zjavne neodôvodnené, resp. že by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu.

4. Súd prvej inštancie vychádzajúc z ust. § 517 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka a ust. § 3 ods. 1 Nariadenia Vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „Nariadenie vlády“), priznal žalobcovi aj nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 3956,03 eur, a to od 25.4.2013 (prvý deň omeškania žalovaného s dlžnou sumou, t.j. deň nasledujúci po zosplatnení dlžnej sumy) do zaplatenia.

5. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), vychádzajúc z toho, že žalobca mal neúspech len v pomerne nepatrnej časti (kontinuálny úrok z úveru), preto súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu trov vo výške 100%, s tým, že o výške trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia.

6. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie v zamietajúcom výroku podal odvolanie žalobca, majúc za to, rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.). Trval na tom, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Poukázal na to, že v zmysle § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Pričom podľa komentára O. L.: „W. H. Ú. I. B. za H. H. H. E. R., Ž. H. C.P. H. Ú. Q. I. C. C. R. Ú. R. Q. W. K. Q. H. H. Ú. I. §. XXX Z. X. Vzhľadom na C. K., J. J. E. R. I. W. H. H. Ú., Q..D.. C., H. P. E. C.F. H. Ú., R. W. Z. Ú. C. Z.“. „Ú. W. O. F. Z. H. H. W.W. I. U. R. C. S.: R. H. H. H. (Ú.R.) R. C. A., I. I. W. H. Ú. Ak C. R. Z. H.H. F. J. H. R., C. J. C. Z. Vzhľadom na Q., Ž. O. Z. C. S. O., P. J. Z. Q. J. H., I. I. M., R.L. Q. R. W. Q., Ž. H. Z.Š. J. R. H. H. E. R. F.S. D. na Ú. W. Ú. I. D. na Ú. W. Z. (§. XXX Z. X). Ú. Ú. W. Z., I. I. Ú. W. Ú. D. H. (E. C. B.), I. preto D., J., S.B., I. J. J. C. R. W. J. C. E. S.W. P. K. Z. O. R. P. H.“. Rovnako z ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka vyplýva, že povinnosť platenia úrokov sa spája s obdobím skutočnej držby požičaných peňažných prostriedkov. Uvedené potvrdzuje aj ustanovenie § 16 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, v zmysle ktorého, ak spotrebiteľ splatí spotrebiteľský úver úplne alebo čiastočne pred dohodnutou lehotou splatnosti, je povinný uhradiť úrok a náklady vzniknuté len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia. Dal do pozornosti ustanovenie § 497 Obchodného zákonníka, podľa ktorého obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. Pokiaľ ide o aplikáciu § 506 Obchodného zákonníka, toto ustanovenie upravuje špecifický prípad odstúpenia od zmluvy veriteľom pri omeškaní dlžníka, ktoré môže veriteľ využiť, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace. Toto odstúpenie nespôsobuje zánik záväzku ex tunc. Ako to vyplýva priamo z dikcie ustanovenia, naďalej trvá právo veriteľa, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, táto povinnosť odstúpením od zmluvy nezaniká. Ide o právny inštitút určený na ochranu veriteľa, a jeho využitím sa veriteľ nemôže dostať do horšieho právneho postavenia, v akom bol pred odstúpením od zmluvy, situácia totiž nastala pre neplnenie si povinností dlžníka. Základnou zásadou spotrebiteľského práva je ochrana pred neprijateľnými podmienkami, to však neznamená vylúčenie aplikácie ustanovení na ochranu veriteľa pri neplnení si povinností dlžníka. Teda, odstúpením od zmluvy v zmysle § 506 Obchodného zákonníka zmluva od počiatku nezanikla a naďalej trvá právo veriteľa, a tomu zodpovedajúca povinnosť dlžníka, vrátiť dlžnú sumu spolu s úrokmi

z úveru. Tým nie je dotknutý nárok veriteľa na zákonný úrok z omeškania. Poukazujúc na rozhodnutia prvoinštančných ako aj odvolacích súdov v podobných veciach mal za to, že uznesenie NS SR sp.zn. 4Obo/143/98 z 01.07.2000 nepotvrďuje právny názor súdu prvej inštancie a rovnako ani z uznesenia IV. ÚS 476/2012-14 z 18.9.2012 ÚS SR nevyplýva, že dohodnuté úroky patria len do splatnosti dlhu.

7. Mal za to, že by bolo nelogické a v rozpore s dobrými mravmi požadovať od dlžníka, ktorý neplní svoje zmluvné a zákonné povinnosti menej ako od toho, ktorý splní v súlade so zmluvou o úvere resp. so zákonom, hoci v oboch prípadoch ide od nevrátené peňažné prostriedky. Úroky za úver predstavujú odmenu za užívanie istiny, nie sú súčasťou sankčného mechanizmu, a preto nezávisia od úrokov z omeškania, možno ich požadovať aj po splatnosti úveru. Úroky z omeškania reflektujú porušenie povinnosti zo strany žalovaných a vlastne diferenciu dlžníkov „neplatičov“ od dlžníkov, ktorý si plnia svoje povinnosti riadne a včas, žalobca preto nevidí nie len zákonný ale ani logický dôvod, prečo by v dôsledku platenia práva veriteľom podľa § 565 Občianskeho zákonníka mal zaniknúť jeho nárok na úroky za úver a následne bol oprávnený požadovať od dlžníka „neplatiča“ menej ako pred splatnosťou úveru. Obmedzenie podľa § 3a Nariadenia vlády sa týka sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov, nie úrokov za úver ako odplaty za poskytnuté peňažné prostriedky, u ktorých absentuje sankčná povaha. Úroky za úver v žiadnom prípade nepredstavujú plnenie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažným prostriedkov a teda uvedené ustanovenie takisto nevyklučuje nárok na úroky za úver popri úroku z omeškania. Nárok na úroky za úver hoci aj popri úroku z omeškania tak nevyklučuje žiadne ustanovenie v platných právnych predpisoch. Tomu zodpovedá aj názor z odbornej literatúry, že pri aplikácii Obchodného zákonníka na záväzkové vzťahy, ktorých predmet záväzkov je určený Obchodným zákonníkom, v dôsledku kogentného ustanovenia (aj ust. § 261 ods. 6 písm. d) absolútne obchody) sa práva a povinnosti spravujú Obchodným zákonníkom. Pokiaľ ide o súvislosť s účasťou spotrebiteľa v týchto vzťahoch ako je to napr. aj v spotrebiteľských úveroch, na takéto úvery sa aplikuje zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (predtým zák. č. 258/2001 Z.z.), avšak režim Obchodného zákonníka v otázkach, ktoré Obchodný zákonník rieši (§ 1 ods. 2 Obchodného zákonníka), sa má aplikovať aj u spotrebiteľského úveru (s vyššie uvedenou výnimkou danou aplikáciou ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Obchodný zákonník i Občiansky zákonník rešpektujú autonómiu vôle strán pri úprave následkov odstúpenia od zmluvy. Ak to v zmluve nie je upravené inak, dôsledkom odstúpenia veriteľa od zmluvy pri aplikácii ust. § 506 Obchodného zákonníka je aj oprávnenie veriteľa požadovať vrátenie dlžnej sumy aj s úrokmi. Požiadavka vrátiť poskytnuté prostriedky (dlžnú sumu), aj povinnosť platiť úrok z nevrátenej čiastky úveru aj po odstúpení od zmluvy je preto opodstatnená, v opačnom prípade by sa veriteľ využívajúc oprávnenie dané mu zákonom, ktoré je dôsledkom porušenia povinností dlžníka dostal do horšieho postavenia ako mal pred porušením povinností dlžníkom. Najvyšší súd ČR napr. vo svojich vyššie označených rozhodnutiach 32Cdo/2782/99, či 33Cdo/113/2008 konštatoval práve, že zmyslom a účelom ustanovenia § 506 Obchodného zákonníka je poskytnúť veriteľovi právny inštrument proti dlžníkovi, ktorý neplní záväzok vrátiť veriteľovi poskytnuté prostriedky a zaplatiť úroky v dohodnutých splátkach. Takáto názorová línia vyplýva aj z právnej teórie, ako príklad možno uviesť názor prof. Z. Z. a kolektívu v komentári k Obchodnému zákonníku z vydavateľstva O. L., ročník 2005, 2. diel na s. 336 alebo v Beckovom komentári k Obchodnému zákonníku ročník 1998 na s. 834, z ktorého jednoznačne vyplýva, že úrok z úveru je vlastne cena (odplata) za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov, a preto má dlžník zásadne platiť tento úrok za skutočnú dobu užívania, t.j. do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi. Podobné závery vyplynuli i z dôvodov rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 60bo/283/2003 (uverejneného v ZSP 8/2007), podľa ktorých odstúpením od zmluvy o úvere nezaniká povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky, menia sa len podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť splniť. Z týchto stanovísk vychádzali odvolacie senáty obchodnoprávneho kolégia tunajšieho súdu vo svojich rozhodnutiach, napr. 14Co/41/2014-89 zo 4.11.2014, 14Co/108/2014-64 z 25.6.2015, ICob/34/2011-168 z 25.10.2011, 9CO/6/2014-212 z 5.5.2015. Neodlišujú sa tieto závery ani od záverov rozhodnutí iných odvolacích súdov na Slovensku (napr. Krajský súd v Banskej Bystrici 13Co/628/2014, 43Co/19/2017, 43CO/28/2017, Krajský súd v Košiciach 5Co/250/2017, 5Co/257/2017, 5Co/311/2017, 5Co/32/2017, Krajský súd v Nitre 7Co/366/2017 alebo i ďalšie). Aktuálna vnútroštátna úprava o spotrebiteľských úveroch v ust. § 13 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch rieši otázku plnenia úrokov z úveru pri odstúpení od zmluvy samotným spotrebiteľom za tam upravených podmienok. Podľa uvedeného ustanovenia (jeho vety prvej) ak spotrebiteľ uplatní právo podľa odseku 1, je povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa spotrebiteľský úver začal čerpať, až do dňa splatenia istiny, a to bezodkladne a najneskôr do 30 kalendárnych dní po odoslaní oznámenia o odstúpení od zmluvy veriteľovi. Aj zákon o spotrebiteľských úveroch teda v tomto ustanovení výslovne upravuje povinnosť zaplatiť úrok (ako odplatu za poskytnutie finančných prostriedkov) až do dňa

splatenia istiny v prípade, že k odstúpeniu zmluvy došlo úkonom spotrebiteľa. Z uvedených dôvodov, ak zmluvne dohodnuté podmienky neupravujú inak, niet právneho dôvodu, aby pri aplikácii ust. § 506 Obchodného zákonníka neboli veriteľovi priznané úroky z úveru aj za čas po „zosplatnení úveru“, teda po využití oprávnenia veriteľa odstúpiť od zmluvy pre porušenie povinností dlžníka. Využitím právneho inštitútu, ktorý je určený na ochranu práv veriteľa ako vyplýva z ust. § 506 Obchodného zákonníka sa nemôže veriteľ ocitnúť v horšom právnom postavení, než v akom bol pred odstúpením od zmluvy. Nepriznanie úrokov po realizácii oprávnenia veriteľa na „zosplatnenie úveru“ z dôvodov porušovania povinností dlžníkom nie je odstránením nerovnováhy medzi spotrebiteľom a dodávateľom (poskytovateľom úveru), ale dostáva poskytovateľa úveru do horšieho postavenia, aké mal pred využitím oprávnenia na „zosplatnenie úveru“. Upozornil na skutočnosť, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Obo 143/98 nie je rozhodnutím vo veci samej, a samotné konštatovanie Najvyššieho súdu SR, aké skutočnosti má prvostupňový súd skúmať, nemožno považovať za záväzný právny názor Najvyššieho súdu SR tým skôr, že z tohto rozhodnutia vychádza právna veta v znení: „Zmluvou o úvere sa dlžník zaväzuje vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky. Úroky sú súčasťou peňažného záväzku dlžníka, preto dôsledkom omeškania s ich platením je zo zákona vyplývajúca povinnosť platiť úroky z omeškania.“ Konštatovanie súdu v znení „...dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania“, je vytrhnuté z kontextu a nie je možné ho paušálne uplatňovať vo všetkých konaniach, v ktorých si veritelia uplatňujú svoje nároky z poskytnutých peňažných prostriedkov. Tým skôr, že táto časť odôvodnenia nie je súčasťou právnej vety a teda nemá charakter záväzného právneho názoru.

8. Na základe uvedeného žalobca žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil tak, že návrhu žalobcu vyhovie aj v rozsahu nároku na zmluvný úrok po zosplatnení a žalovaného zaviazá uhradiť dlh v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi prizná náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov.

9. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

10. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a 378 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu podané proti zamietajúcemu výroku rozhodnutia nie je podané dôvodne.

11. Podľa ust. § 387 ods. 2 C.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Odvolací súd konštatuje, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie vo vzťahu k zamietajúcemu výroku rozhodnutia, vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na základe uvedeného sa odvolací súd v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožňuje s dôvodmi uvedenými v rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej časti, v ktorom súd prvej inštancie dostatočne a presvedčivo zodpovedal na v konaní nastolené otázky majúce pri rozhodovaní podstatný význam. S odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie vzťahujúceho sa k zamietajúcemu výroku rozsudku sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a konštatuje jeho správnosť (§ 387 ods. 2 C.s.p.). Keďže v takomto prípade nie je potrebné dôvody už vyslovené opakovať, v ďalšom na ne poukazuje, vyjadruje sa len k odvolacím námietkam odvolateľa.

13. V prejednávanej veci je nesporné, že žalobca sa dovoľáva nárokov na odplatné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky, a teda trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ aj spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve, nakoľko však tento stav netrvá, je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privodená omeškaním spotrebiteľa a súčasne predčasným zosplatnením úveru zo strany veriteľa, pričom zmena záväzku logicky prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva podľa a za podmienok § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti je

však potrebné rovnako uviesť, že k predčasnému zosplatneniu záväzku spotrebiteľa došlo konaním veriteľa, a teda, bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou (obsahu) záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku svojim jednostranným adresovaným právny úkonom. Okrem skutočnosti, že pri plnení záväzku je potrebné za každých okolností vychádzať zo stabilizovaných podstatných náležitostí zmluvy, ktoré sprevádzajú celú existenciu a trvanie záväzku, a to až do času zmeny (obsahu) záväzku, ktorá predstavuje prekonanie dojednaných podmienok postupného splácania záväzku, považuje odvolací súd za potrebné na doplnenie odôvodnenia prvoinštančného súdu doplniť argumentáciu týkajúcu sa inštitútu predčasného zosplatnenia úveru a jeho právny režim. Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny, z čoho vyplýva, že rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania, patrí veriteľovi úrok, pričom jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa, ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru s tým, že s protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením požičanej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Je nutné zároveň uviesť, že úroky za poskytnutie úveru sa na rozdiel od odplaty za akúkoľvek inú odplacnú službu či kúpu tovaru odlišujú tým, že plynutím času narastajú (cena za poskytnutú službu narastá). Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania, čím dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 Nariadenia vlády. Z uvedených dôvodov dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania, prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Odvolací súd dáva do pozornosti, že niet kogentnej úpravy o úrokoch popri úrokoch z omeškania. Zákon reguluje úroky za úver bez časovej úpravy, a preto dohoda o takýchto úrokoch je odklonom od dispozitívnej úpravy a je nielen v neprospech spotrebiteľa, ale vyvoláva hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany a zároveň sa takáto dohoda dostáva do rozporu aj s ustanovením § 3a Nariadenia vlády.

14. K argumentácii žalobcu v podanom odvolaní poukazujúceho na kogentnú povahu ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka s tým, že obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť iba poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania, keď úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, sa už správne právne vyjadril súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku tak, že žalobcovi nebolo odopreté právo na priznanie úrokov za úver od jeho poskytnutia do zosplatnenia. Vo vzťahu k odvolacím námietkam odvolateľa, odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.9.2012 sp.zn. IV.ÚS 476/2012, ktorý v odôvodnení rozhodnutia poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obo 143/98 uviedol, že nie je možné priznať úroky z úveru v čase po splatnosti celého úveru, pokiaľ nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Hoci judikatúra najmä nižších súdov v tomto smere nie je úplne jednotná, odvolací súd sa prikláňa k názoru prezentovanému v označenom rozhodnutí a jeho záver považuje za logický, nakoľko v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažaniu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi zmluvy. Na tomto výklade a ustálenej súdnej praxi nič nemení ani ust. § 16 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, o ktoré opiera svoje odvolanie žalobca a podľa ktorého je spotrebiteľ povinný uhradiť úrok a náklady vzniknuté len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia. Toto ustanovenie zákona o spotrebiteľských úveroch má na mysli situáciu, kedy spotrebiteľ - dlžník riadne spláca a toto ustanovenie vymedzuje celkovú dĺžku obdobia, počas ktorého má dlžník ako spotrebiteľ povinnosť platiť úroky. Ak však veriteľ pristúpi k tzv. zosplatneniu úveru, nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru. V tomto prípade svojim právny úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžité späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho, na jeho strane padá obmedzovanie

jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok.

15. Možno tak uviesť, že ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde by spotrebiteľ bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nejaké obmedzenie užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak tak jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšené o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradné sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom *legge artis*, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylená od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou.

16. Je nutné uviesť, že existujú však aj odlišné názory, podľa ktorých dispozitívna norma neobmedzuje dobu na poskytnutie finančných prostriedkov a kým úroky z omeškania sú sankciou, tak úroky sú odmenou za užívanie si peňazí, a preto ich treba platiť až do ich vrátenia (napr. rozsudok NS ČR zo dňa 27. 06. 2007, sp. zn. 33Odo 657/2005), avšak zásadný posun v prejednávanej otázke predstavuje v spotrebiteľských právnych veciach judikatúra Súdneho dvora Európskej únie. Súdny dvor výkladom smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách stanovil zásadné pravidlo pre kvalifikáciu zmluvnej podmienky za nekalú, ak sa odkláňa od dispozitívnych noriem zákona v neprospech spotrebiteľa (napr. B.-XXX/XX, I.), keď „Článok 3 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „značná nerovnováha“ ku škode spotrebiteľa treba posúdiť na základe analýzy vnútroštátnych právnych predpisov uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami s cieľom posúdiť, či a prípadne v akej miere, je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie, než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. ... na účely určenia, či dôjde k nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery (dobrej viery - neoficiálny preklad)“, treba preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s dotknutou podmienkou po individuálnom dojednaní“.

17. K obdobným právnym záverom dospel Krajský súd v Bratislave aj v rozsudku sp. zn. 9Co 17/2018, v rozsudku sp. zn. 15Co 110/2018, v rozsudku sp. zn. 7Co 347/2017, v rozsudku sp. zn. 10Co 95/2018, v rozsudku 11Co/36/2015. Zároveň odvolací súd poukazuje na právne závery prijaté v Stanovisku č. 1/2019 Občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave, ktoré bolo prijaté kvalifikovanou nadpolovičnou väčšinou sudcov, ktorí sú členmi daného kolégia, v zmysle ktorých v prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru veriteľovi zmluvný úrok za dobu od okamihu zosplatnenia úveru do splatenia istiny nepatrí. V rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorému je primárne zverená úloha zjednocovania výkladu právnych noriem, totiž daná otázka zatiaľ zjednotená nebola (aspoň o tom odvolací súd nemá vedomosť). V tejto súvislosti odvolací súd vychádzal predovšetkým zo zásady právnej istoty vyjadrenej v čl. 2 Základných zásad Civilného sporového poriadku, ktorý chráni hodnotu predvídateľnosti práva resp. súdnych rozhodnutí, ako jednu z najvyšších ústavných hodnôt materiálneho právneho štátu. Obsahom uvedenej zásady je so zreteľom na závery vyplývajúce z ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR (porov. napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99, II. ÚS 243/05) požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku

pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, teda že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované. V opačnom prípade dochádza k porušeniu zásady právnej istoty a zákonom ustanovenej povinnosti pri zabezpečovaní jednoty rozhodovania. I keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06). V nadväznosti na uvedené Ústavný súd SR vníma ako ústavne nesúladnú aj existenciu rozhodnutí krajského súdu vydaných v skutkovo identických prípadoch, v ktorých rozhodol odchylným spôsobom (viď napr. bod 27 nálezu sp. zn. I. ÚS 168/2018).

18. Na základe vyššie uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že pri zodpovedaní otázky, či veriteľ má v prípade omeškania dlžníka (spotrebiteľa) popri úrokoch z omeškania právo i na dohodnuté úroky zo spotrebiteľského úveru aj za dobu po vyhlásení mimoriadnej splatnosti celého úveru až do úplného vrátenia istiny, možno; za stavu chýbajúcej ustálenej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR k danej otázke; zabezpečiť dôsledné rešpektovanie zásady právnej istoty vyjadrenej v čl. 2 Základných zásad C.s.p. iba tak, že odvolací súd, bude vychádzať z právnych záverov vyslovených vo vyššie citovanom Stanovisku č. 1/2019 Občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave, teda z toho, že v prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru veriteľovi zmluvný úrok za dobu od okamihu zosplatenia úveru do splatenia istiny nepatrí. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 476/2012-14, ktorý potvrdil ústavnú udržateľnosť rovnakého záveru. Uvedený postup je plne v záujme zabezpečenia právnej istoty všetkých dotknutých subjektov ako i naplnenia princípu predvídateľnosti rozhodovania znamenajúceho, že strany v spore môžu legitímne očakávať, že štátne orgány budú v skutkovo a právne porovnateľných prípadoch rozhodovať rovnako.

19. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti (vrátane výroku o trovách konania pred súdom prvej inštancie) podľa § 387 ods. 2 C.s.p. ako vecne a právne správne potvrdil.

20. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 C.s.p.. Nakoľko v odvolacom konaní úspešnému žalovanému z obsahu spisu nevyplýva vznik trov, odvolací súd rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).